

Ta dokument je mišljen zgolj kot dokumentacijsko orodje in institucije za njegovo vsebino ne prevzemajo nobene odgovornosti

► **B**

DIREKTIVA SVETA

z dne 27. julija 1976

o približevanju zakonodaje držav članic, ki se nanašajo na alkoholometre in alkoholne hidrometre

(76/765/EGS)

(EGT L 262 , 27.9.1976, s. 143)

spremenjena z:

► **M1** Direktiva Komisije z dne 1. julija 1982

	Uradni list		
	št.	stran	datum
	L 252	8	27.8.1982

DIREKTIVA SVETA

z dne 27. julija 1976

o približevanju zakonodaje držav članic, ki se nanašajo na alkoholometre in alkoholne hidrometre

(76/765/EGS)

SVET EVROPSKIH SKUPNOSTI JE

ob upoštevanju Pogodbe o ustanovitvi Evropske gospodarske skupnosti in zlasti člena 100 Pogodbe,

ob upoštevanju predloga Komisije,

ob upoštevanju mnenja Evropskega parlamenta ⁽¹⁾,

ob upoštevanju mnenja Ekonomsko-socialnega odbora ⁽²⁾,

ker glede opredelitve, oblikovanja ter postopkov za odobritev in preskušanje alkoholometrov in alkoholnih hidrometrov v državah članicah veljajo prisilni predpisi, ki se med državami članicami razlikujejo ter tako ovirajo promet in trgovino s temi instrumenti znotraj Skupnosti; ker je torej treba te predpise približati;

ker je usklajevanje zakonodaje in drugih predpisov, ki se nanašajo na te instrumente, hkrati pomembno dopolnilo obstoječih določb v zvezi z načinom določanja vsebnosti alkohola na podlagi rezultatov opravljenih meritev, da bi odstranili vsakršno tveganje dvomnosti ali spora glede rezultatov takih meritev;

ker so bili z Direktivo Sveta 71/316/EGS z dne 26. julija 1971 o približevanju zakonodaje držav članic, ki se nanašajo na skupne določbe za merilne instrumente in metode meroslovnega nadzora ⁽³⁾, določeni postopki za podelitev homologacije EGS in prvo overitev EGS; ker je v skladu z navedeno direktivo treba določiti tehnične zahteve glede konstrukcije in delovanja alkoholometrov ter alkoholnih hidrometrov, da jih bo mogoče prosto uvažati, tržiti in uporabljati, potem ko bodo opravili potrebne kontrole in bodo opremljeni z zahtevanimi oznakami in znaki;

ker je Svet s svojo resolucijo z dne 17. decembra 1973 ⁽⁴⁾ pozval Komisijo, da ji pred 1. decembrom 1974 pošlje predlog direktive o alkoholometriji in alkoholometrih,

SPREJEL NASLEDNJO DIREKTIVO:

Člen 1

S to direktivo so opredeljene značilnosti alkoholometrov in alkoholnih hidrometrov, ki se uporabljajo za določanje vsebnosti alkohola v mešanicah vode in etanola.

Člen 2

V prilogi so opisani tisti alkoholometri in alkoholni hidrometri, ki lahko nosijo oznake in znake EGS.

Taki instrumenti so predmet podelitve homologacije EGS in se predložijo v prvo overitev EGS.

Člen 3

Nobena država članica ne sme zaradi meroslovnih lastnosti zavrniti, prepovedati ali omejevati dajanje na trg ali uporabe alkoholometra oziroma alkoholnega hidrometra, ki nosi oznako homologacije EGS oziroma oznako overitve EGS.

⁽¹⁾ UL C 76, 7.4.1975, str. 39.

⁽²⁾ UL C 248, 29.10.1975, str. 22.

⁽³⁾ UL L 202, 6.9.1971, str. 1.

⁽⁴⁾ UL C 117, 31.12.1973, str. 1

▼B*Člen 4*

1. Države članice sprejmejo predpise, potrebne za uskladitev s to direktivo, v štiriindvajsetih mesecih od notifikacije te direktive in o tem takoj obvestijo Komisijo.

Te predpise začnejo uporabljati najpozneje do 1. januarja 1980.

2. Države članice zagotovijo, da bodo besedila glavnih določb nacionalne zakonodaje, sprejete na področju, ki ga ureja ta direktiva, posredovana Komisiji.

Člen 5

Ta direktiva je naslovljena na države članice.

PRILOGA

ALKOHOLOMETRI IN ALKOHOLNI HIDROMETRI

1. OPREDELITEV INSTRUMENTOV
 - 1.1 Alkoholometri so stekleni instrumenti, ki kažejo:
 - koncentracijo alkohola glede na maso, oziroma
 - koncentracijo alkohola glede na prostornino
 mešanice vode in etanola.

Odvisno od tega, kaj se meri, jih imenujemo masni oziroma prostorninski alkoholometri.

Alkoholni hidrometri so stekleni instrumenti, ki so namenjeni merjenju gostote mešanice vode in etanola.
 - 1.2 V tej direktivi opredeljeni instrumenti so graduirani pri referenčni temperaturi 20 °C, v skladu z vrednostmi v mednarodnih alkoholnih tablicah, ki jih je izdala Mednarodna organizacija za zakonsko mero-slovje.
 - 1.3 Graduירani so za razbiranje na prosti vodoravni površini tekočine.
2. OPIS INSTRUMENTOV
 - 2.1 Alkoholometri in alkoholni hidrometri so stekleni instrumenti, ki jih sestavlja:
 - valjasto telo, katerega dno ima obliko stožca ali polkrogle, tako da ne zajema zračnih mehurčkov,
 - valjasta cevka, ki je nataljena na zgornji del telesa in ima zaprt zgornji konec.
 - 2.2 Cela zunanja površina instrumenta mora biti simetrična okrog svoje glavne osi.

Prerez ne sme izkazovati nikakršne skokovite spremembe.
 - 2.3 V spodnjem delu telesa mora biti obtežilni material, ki je namenjen naravnavanju mase instrumenta.
 - 2.4 Cevka mora imeti skalo, označeno na valjasti podlagi, ki je togo pritrjena na notranji strani cevke.
3. KONSTRUKCIJSKE ZAHTEVE
 - 3.1 Za izdelavo instrumentov se uporablja prozorno steklo brez vsakršnih hib, ki bi lahko vplivale na razbiranje skale.

Steklo ima kubični razteznostni količnik $(25 \pm 2) 10^{-6} \text{ } ^\circ\text{C}^{-1}$.
 - 3.2 Obtežilni material se pritrdi na dno instrumenta. Končani instrument mora, potem ko je bil eno uro v vodoravni legi pri 80 °C in nato v tej legi ohlajen, plavati z osjo navpično znotraj kota 1 stopinje 30 minut.
4. SKALA
 - 4.1 Noben instrument ne sme imeti več kot eno skalo take vrste, kakor je navedena v 4.5 oziroma 4.6.
 - 4.2 Skala in napisi so označeni na podlagi z gladko, motno površino.

Ta podlaga mora biti togo nameščena na svoje mesto v cevki in mora imeti referenčne oznake, tako da je očiten vsak premik skale in podlage glede na cevko.

Na podlagi, skali in napisih, ki so bili 24 ur na temperaturi 70 °C, ne sme biti nikakršnih sledi popačenja, razbarvanja ali pooglenjenja.
 - 4.3 Oznake na skali:
 - morajo biti v ravninah, ki so pravokotne na os instrumenta,
 - morajo biti črne ⁽¹⁾ in jasno ter neizbrisno označene,
 - morajo biti fine, ostre, kontrastne ter enotne debeline, ki ne sme biti večja od 0,2 mm.

⁽¹⁾ Zunaj nazivnega območja skale so lahko črte na skali drugačne barve.

▼B

4.4 Dolžina kratkih črt na skali znaša najmanj eno petino, dolžina srednjih črt najmanj eno tretjino in dolžina dolgih črt najmanj polovico obsega cevke.

4.5 Alkoholometri morajo imeti nazivno skalo graduirano glede na % mase oziroma glede na % prostornine alkohola. Pokrivati morajo območje, ki ni večje od 10 % alkohola glede na prostornino oziroma maso.

Vrednost razdelka mora biti 0,1 %.

Vsaka skala mora nad zgornjo in pod spodnjo mejo nazivnega območja skale vključevati od pet do deset dodatnih razdelkov.

4.6 Nazivne skale alkoholnih hidrometrov morajo biti graduirane v kilogramih na kubični meter. Pokrivati morajo območje, ki ni večje od 20 kg/m³.

Vrednost razdelka mora biti 0,2 kg/m³.

Vsaka skala mora nad zgornjo in pod spodnjo mejo nazivnega območja vključevati od pet do deset dodatnih vrednosti razdelka. Vendar pa skala ne sme segati prek 1 000 kg/m³.

5. GRADUACIJA IN OŠTEVILČENJE

5.1 Vsaka deseta oznaka skale na alkoholometru, šteto od enega konca nazivne skale, mora biti dolga črta. Med vsakim parom dolgih črt mora biti po ena srednja črta. Med dolgo črto in najbližjo srednjo črto morajo biti štiri kratke črte.

Oštevilči se samo vsaka dolga črta.

5.2 Vsaka peta črta na alkoholnem hidrometru, šteto od enega konca nazivne skale, mora biti dolga črta. Med dvema zaporednima dolgima črtama morajo biti štiri kratke črte.

Oštevilči se samo vsaka peta ali deseta črta.

5.3 Črti, ki kažeta mejo nazivne skale, morata kazati cele številke. Druge številke na alkoholnih hidrometrih so lahko okrajšane.

6. RAZVRSTITEV IN GLAVNE MERE INSTRUMENTOV

6.1 Instrumenti morajo po natančnosti soditi v enega od naslednjih razredov:

- I. razred Najmanjša srednja dolžina razdelka je 1,5 mm.
Instrumenti v tem razredu ne smejo vključevati termometra.
- II. razred Najmanjša srednja dolžina razdelka je 1,05 mm.
Instrumenti v tem razredu lahko vključujejo termometer.
- III. razred Najmanjša srednja dolžina razdelka je 0,85 mm.
Instrumenti v tem razredu lahko vključujejo termometer.

6.2 Zunanji premer telesa vsakega instrumenta je med 19 in 40 mm.

Zunanji premer cevke je pri instrumentih I. in II. razreda najmanj 3 mm, pri instrumentih III. razreda pa najmanj 2,5 mm. Cevka sega najmanj 15 mm nad najvišjo oznako skale.

Prerez cevke mora biti brez skokovitih sprememb še najmanj 5 mm pod najnižjo oznako skale.

7. NAPISI IN OZNAKE

7.1 Znotraj instrumenta morajo biti čitljivo in neizbrisno označeni naslednji napisi in oznake:

- I., II. ali III. razred,
- kg/m³ oziroma % prostornine oziroma % mase,
- 20 °C,
- etanol,
- ime ali identifikacijska oznaka proizvajalca,
- identifikacijska številka instrumenta,
- oznaka homologacije EGS „E“.

▼B

- 7.2 Masa instrumenta, izražena do najbližjega miligrama natančno, je po želji lahko označena na telesu.
8. NAJVEČJI DOPUSTNI POGREŠKI IN OVERITEV
- 8.1 Za alkoholometre in alkoholne hidrometre je največji dopustni pogrešek:
- za I. razred $\pm$ ena polovica vrednosti razdelka vsakega razbirkar meritve,
 - za II. in III. razred $\pm$ ena vrednost razdelka vsakega razbirkar meritve.
- 8.2 Overitveni preskus se izvede na najmanj treh točkah v nazivnem območju skale.

▼M1

9. TERMOMETRI, KI SE UPORABLJAJO PRI DOLOČANJU KONCENTRACIJE ALKOHOLA
- 9.1 **Termometri, vgrajeni v instrument, ki se uporablja za določanje koncentracije alkohola**
- Če spada instrument, ki se uporablja za določanje koncentracije alkohola, v II. ali III. razred, je lahko vanj vgrajen živosrebrov razteznostni termometer s steklenim okrovom.
- 9.1.1 Termometer je graduiran do 0,1 ali 0,2 ali 0,5 °C in ne potrebuje oznake skale pri 0 °C.
- 9.1.2 Najmanjša dolžina razdelka je:
- 0,8 mm v primeru termometrov, graduiranih do 0,1 in 0,2 °C;
 - 1,0 mm v primeru termometrov, graduiranih do 0,5 °C.
- 9.1.3 Debelina črt ne sme biti večja od ene petine dolžine razdelka.
- 9.1.4 Največji dopustni, pozitivni ali negativni pogrešek je:
- 0,10 °C, če je termometer graduiran do 0,1 °C;
 - 0,20 °C, če je termometer graduiran do 0,2 oziroma 0,5 °C.
- 9.1.5 Med prvo overitvijo EGS se pogrešek vgrajenega termometra določi na najmanj treh točkah v območju skale.
- 9.2 **Termometri, ki niso vgrajeni v instrument, ki se uporablja za določanje koncentracije alkohola**
- 9.2.1 Če spada instrument, ki se uporablja za določanje koncentracije alkohola, v I. razred, je termometer, ki se z njim uporablja:
- ali kovinski uporovni termometer, ki omogoča določanje temperature mešanice vode in alkohola z največjim dopustnim pogreškom $\pm$ 0,10 °C,
 - ali živosrebrov razteznostni termometer s steklenim okrovom, graduiran do 0,1 oziroma 0,5 °C.
- Živosrebrovi termometri imajo oznako skale pri 0 °C, najmanjša dolžina razdelka je 0,8 mm in debelina črt ne sme presegati ene petine dolžine razdelka.
- Največji dopustni, pozitivni ali negativni pogrešek znaša eno vrednost razdelka.
- 9.2.2 Če spada instrument, ki se uporablja za določanje koncentracije alkohola, v II. ali III. razred, je termometer, ki se z njim uporablja, živosrebrov razteznostni termometer s steklenim okrovom.
- 9.2.2.1 Termometer je graduiran do 0,1 ali 0,2 ali 0,5 °C. Pri 0 °C ima oznako skale.
- 9.2.2.2 Najmanjša dolžina razdelka je:
- 0,8 mm v primeru termometrov, graduiranih do 0,1 oziroma 0,2 °C;
 - 1,0 mm v primeru termometrov, graduiranih do 0,5 °C.
- 9.2.2.3 Debelina črt ne sme presegati ene petine dolžine razdelka.
- 9.2.2.4 Največji dopustni pogrešek je:
- $\pm$ 0,10 °C, če je termometer graduiran do 0,1 °C;
 - $\pm$ 0,20 °C, če je termometer graduiran do 0,2 oziroma 0,5 °C.

▼B

10. OZNAKE

Na zadnji strani alkoholometrov in alkoholnih hidrometrov mora biti na zgornji tretjini telesa predviden prostor za oznako prve overitve EGS.

V skladu s točko 3.1.1 Dodatka II k Direktivi 71/316/EGS in z odstopanjem od splošnega pravila iz oddelka 3 te priloge mora biti oznaka prve overitve EGS zaradi posebnih zahtev za označevanje steklenih instrumentov sestavljena iz vrste znakov z naslednjim pomenom:

- male črke „e“,
- zadnjih dveh števk letnice prve overitve EGS,
- identifikacijske črke ali črk države, v kateri je bila opravljena prva overitev EGS,
- po potrebi identifikacijske številke verifikacijskega urada.

Če se označevanje izvede s peskanjem, morajo biti črke in številke nanese tako, da se njihova čitljivost ne zmanjša.

Zgled:

e 75 D 48: Prvo overitev EGS je leta 1975 izvedel urad 48 v Zvezni republiki Nemčiji.